

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2'50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу мя вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Гіндзг. ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсманч.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламні неопечатані вітальні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Руслані» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 15 кр. від стрічки.

Жидівська повинь.

(+) При всяких нагодах і в краєвм соймі і в дневникарстві підношено, як то жидова захоплює в свої руки щораз більше землі так з менших — як і більших посіlostий, як розпаношила ся по містах і місточках, захопивши майже виключно в свої руки всі торговельні і фінансові справи. Alii gerrant bella, Поляки ведуть спори і боротьбу з Русинами, чи признати тут або там яку руску школу Русинам, чи допустити руский язик всюди там в уряді і в житю публичнім, де Русинам се справедливо належало-б ся, а тим часом одним і другим усуває ся земля з під ніг, тисячі селян стають халупниками, без кусника землі, або зовсім бездомними, тисячі виносять ся до Америки, а економічне заневоленє ширить ся щораз дальше — і Русина і Поляка випирає, або єго економічно заневолює — жидова.

А так само, як на економічнім полі скорим кроком поступає заневоленє жидовою, так само і в суспільнім та громадскім житю. Досить розглянути ся по містах і місточках, в радах міських і між т. зв. інтелігенцією, а побачимо, як і тут жидова захопила і захоплює щораз більше весь вплив в громаді і в суспільности в свої руки. Бачимо там не лише радних, асесорів, бурмістрів жидів, але кільки то вже лікарів, адвокатів, нотарів, судиїв, зелізничних, почтових і скарбових урядників, офіцирів, ба навіть професорів і суплентів в середних школах. А до всего того довела їх школа, якої вагу руска суспільність ще на жаль не уміє як слід оцінити і використати її значінє для себе.

Всім се щораз більше впадало в очи, що значна частина середних шкіл щораз більше заповнює ся жидовою, що в дея-

ких майже через половину жидів побіч християн, але мало хто, а може ніхто, не звернув бачности на те жерело, що справедньою повинню залле наші середні школи, а відтак університети.

Перед нами лежить на перший погляд неважна брошурка «Ausweis der Volks- und Abendstunden der Baron Hirsch-Stiftung und derer Lehrer-Status im Schuljahre 1899/1900, Wien 1900». З неї дізнаємо ся, що в Галичині було в минувшім шкільнім році 48 народних шкіл Гіршівских, а 29 вечірних курсів доповняючих, для таких учеників, що покинули IV. клясу. З тих 48 народних шкіл є 10 в західній а 38 в східній Галичині, з доповняючих курсів 3 в західній а 26 в східній Галичині. З того вже бачимо, що головню східна Галичина є для жидови тим обіцямим краєм.

Нехайже тепер цифри самі говорять, цифри дітей, що в р. 1899/1900 ходили до народних шкіл. Обмежимо ся на східну Галичину і подамо цифри не вписаних, але тих дітей, що цілий рік ходили до школи.

1. Білий Камінь (Золоч. пов.)	103
2. Богородчани	69
3. Борислав	509
4. Бучач	230
5. Бурштин	166
6. Чернелця (Городеньский пов.)	79
7. Делятин (Надвірн. пов.)	119
8. Глиняни (Перемишлянський пов.)	121
9. Гологори (Золоч. пов.)	110
10. Гвоздець (Коломийський пов.)	195
11. Городенка	299
12. Яблонів (Печеніжинський пов.)	119
13. Ягольниця (Чортк. пов.)	166
14. Озерна (Золоч. пов.)	112
15. Коломия	486
16. Королівка (Борщівський пов.)	172
17. Косів	159
18. Козлів (Бережанський пов.)	108
19. Микулинці (Тернопіль. пов.)	179

20. Монастирська (Бучацьк. пов.)	177
21. Обертин (Горденьск. пов.)	138
22. Отинія (Товмацький пов.)	174
23. Поморяни (Золоч. пов.)	94
24. Рава руска	162
25. Сасів (Золоч. пов.)	112
26. Сколе (Стрийск. пов.)	131
27. Снятин	250
28. Солотвина (Богородч. пов.)	228
29. Станиславів	577
30. Товмач	100
31. Товсте (Заліщицьк. пов.)	155
32. Тисьмениця (Товмацьк. пов.)	158
33. Устечко (Заліщицький пов.)	62
34. Заболотів (Снятин. пов.)	207
35. Заліщики	245
36. Заліці (Брідський пов.)	164
37. Зборів (Золоч. пов.)	161
38. Золочів	240

учацало в 1899/1900 р. разом 7036

На доповняючу науку ходили в отсих школах східної Галичини:

1. Білий Камінь	49
2. Богородчани	41
Борислав	68
Бурштин	38
5. Чернелця	30
6. Гологори	32
7. Гвоздець	9
8. Городенка	32
9. Ягольниця	40
10. Коломия	125
11. Косів	21
12. Микулинці	24
13. Монастирська	50
14. Отинія	35
15. Поморяни	37
16. Рава руска	47
17. Сасів	22
18. Сколе	24
19. Снятин	48
20. Станиславів	115
21. Товмач	43

ВІСПА.

Оповіданє Вацлава Космака.

З чеського переклав Я. Юлев.

II.

По двох літах.

(Далі).

— Моє поважанє, пані — просимо, не вжайте ся нами, — сказав ад'юнкт.

— Які ви нині красні! — доложив Чуба. — Пані, вірте мені, я би до вас ходив, як на відпуст.

— Маня склонила голову і не сказала нічого.

— Аж тутки церква буде, — сказав молодець і випустив здорове колесо диму.

За хвилю увійшла пані Свободова і повитала панів, а за нею прийшла служниця з столовим знарядєм. Застелила стіл і довго заїдали смачну закуску. Розмова плыла як вода, а за нею і час. Коли сонце хилило ся до заходу, просив ад'юнкт Свободу, аби сей опровадив єго по господарстві. Пішли на обійсте, до хліву, до шопи, до збіжниць, до стодоли, а вкінци до задного великого огорода. Під каштавами було

панам дуже мило. Ту балакали про різні річи. Нараз обернула ся Маня до молодця:

— Пане Осип, ваш Амідор лежить єще коло тої торби, — підіть по него, по бідака.

— Єй Богу! — сказав молодець. — Я забув. Але най там лежить — не згине.

— Але бідак, так довго! Я по него сама піду.

— Хто знає, чи вас послухає?

— Побачу — і хутко відбігла.

Прийшла до передного огорода; Амідор лежав на торбі як колода. — Амідор, на! — кликала Маня і кинула єму кусень хліба. Пес зїв хліб, але не встав. Маня відбирала єму торбу, але пес придержував її за ремінь і гаркав. — Но, ні Амідорку, ні, — я тобі нічо не зроблю. Ходи за мною. — Тягнула торбу, а пес за нею, не пускаючи реміня з писка. Так прибігла з ним побідоносно до задного огорода. Всі сьміяли ся, лише Чуба пробурмотів: — Сей пес таки гарно тресований.

— Ви не сьміли би з ним сего зробити, за се вам ручу. Горе кождому! Але зьвірина ліпше знає від чоловіка, хто є добрий; тому й полюбив панну і услухав її.

Маня гладила пса, а пес з радости не знав, на якій нозі стояти.

В тім дали ся чути здалека придушені — сумні звуки.

— Пет! — шепнув ад'юнкт. — Що се?

Всі надслухували. Деє за двором грав хтось на гуслі проймаючу пісню. Гра не була умітна, але кождий тон виходив глибоко відчутий. Грав скоро присьпівуючи. У тихий вечір ніс ся єго простий сьпів до серця, як золотий луч сонця. Довший час було тихо.

— Хто се грає? — спитав ад'юнкт.

— Се наш глухий пастушок, — сказала Маня.

— Як то, глухий? — І так грає?

— А так, приглуховатий — докинула Свободова. — Сей хлопець мало чує і кепско говорить, але як почує арию, так затямить єї зараз.

— Дійсно, панове. Сю пісню, що єї грає зложив мій померший брат. Я єї часто сьпівала, а брат мені акомпаніював на цитрі. Ми навіть не знали, що нас хлопець підслухує. Від коли мій брат умер, то вже нераз чула я єю пісню під моїми вікнами. А як він єї гарно грає! Сльози мені капають. Де учив ся? не знаю, — стару гусль дарував єму було мій брат. Від тоді сьпівую з ним частійше єю пісню.

(Далі буде).

22. Тисьмениця	24
23. Устечко	20
24. Заболотів	30
25. Заліщики	36
26. Золочів	32

разом 1090

Сі цифри, а іменно, що до народних шкіл вчашало минувшого року 7036 а на доповняючу науку 1090 самі за себе найбільше промовляють.

Коли зважимо, що до Гіршівських шкіл вчашають діти з найбільшніх верств, діти перекупнів, факторів і т. п., які остали-б і на дальше в своїй сфері, а тепер мають змогу покінчити народні школи (хоч у великій часті приватні, але щораз більше з них дістає тепер вже право публичности) і підготувати ся до середних шкіл, то з сего представить ся нам вся гроза з того боку для середних шкіл. Гіршівські школи недавно що з'організовані, а вже витягнули на верх стілько жиденять, а коли дальше так попрацюють, то фреквенція в них зросте ще більше. Не треба отже бути пророком, щоби предсказати, що за кілька літ заллють они справдешньою поведінню наші середні школи, а у вісім літ опісля університети і техніки.

Які опісля розкривають ся вигляди для християнської суспільности в публичнім життю, не трудно собі уявити. І нічого дивного, що зрозуміли і в найвисших кругах сумне з того взгляду положене нашого краю і що з найвисшого місця упало важке слово: се нещастє для краю!

Барон Ді Павлі про ситуацію.

В Кальтерн, в Тироли, на зборах католицкого сторонництва (9. вересня) осудив б. міністер торгівлі і провідник католицких людовців, барон Ді Павлі політичну ситуацію в той спосіб. Він заявив: «Нагле розв'язанє парламенту счудовало всіх. Ледви, чи нові вибори уздорвлять Австрію? Виборці дуже знеохочені. Клюб католицких людовців не був ніколи ворожий німецкості. Становище, яке він займав в язиковій справі, було завсїгда коректне. Він стояв за національною рівноправністю всіх австрійських народів. Ся програма здобула собі загальне признанє. Я пересвідченій, що лише мирною дорогою дасть ся розмотати язикова борба в Австрії. Ческої обструкції наш клуб не піддержував, як і не піддержував обструкції лівиді. Німецкому народови належить ся перворядне становище в Австрії, але правительство повинно мати на увазі ту важку обставину, що в Австрії побіч 8 мільонів Німців живе 16 мільонів Славян, котрих годі придушити до стїни. Сторонництва, що не трудять ся над помиренєм австрійських народів, трудять ся над паденєм Австрії. Наш національний роздор тішить наших сусідів. Продовжати сей роздор — значить одно, що економічно руйновати Австрію. Всюди слїдвий вже недостаток гроша. Розумію, що правительству треба гроша на зсякі іввестиції, але мимо сего розв'язанє парламенту було зовсім злишне. В новій посольській палаті прийде до нових авантур. Я знаю, що др. Кербер противив ся довго розв'язаню парламенту. Розв'язанє було вислїдом посторонних впливів. Католицке сторонництво наше охотно сиолучить ся з уміркованими елементами нової посольської палати і доложить всіх заходів, щоби парламент здїяти активним. Лад в парламенті дасть ся привернути лише через унеможливленє всякої обструкції, але товчок до сего мусить вийти від самих-же народів. Народи мусять домагати ся, щоби парламент взяв ся за позитивну роботу. Сей поклик мусить залунати по цілій Австрії. Я називаю се зрадою на народі, наколи послы велять собі платити за стуканє пультами і музику».

Ревеляції бар. Ді Павлього — цікаві.

Нащадки консолїдації.

З Бірки заміщає «Галичанін» допись про «собраніє членів политического общества Рус-

кая Рада», яке там відбуло ся на дни 13. с. м. Збори з 15 сьвящеників і 60 селян відкрив о. Штогрин зі Стрілок, послі него о. Дзерович, приходник в Бірці, «дал отчет о діяльности «Русской Рады». В хорошой патриотической річи о. Дзерович указал на необходимость солидарного поступованя всіх Русинов повіта в народних і политических ділах». «Я народовець, — заявив бесідник — но такъ само считаю полезною діятельность Общества им. М. Качковского, якъ и «Просвѣты», и вайваю всіхъ русиновъ повѣта до солидарной діяльности въ народныхъ дѣлахъ! Солидарное поступованье дало возможность избрати въ повѣтовую раду всіхъ своихъ 12 членовъ изъ селянской курии, а то обстоятельство лучше всего доказуетъ, що въ единеніи сила».

При відбувшім ся на зборах виборі нового виділу «Русской Рады» в Бірці, председателем «Общества» выбрали на ново о. І. Штогринна із Стрілок, а до виділу ввійшли: оо. С. Заяць з Ходорова, Д. Дзерович з Бірки, І. Биликевич зі Звенигорода, В. Глиньскій з Підмонастиря, Я. Сінгалевич з Романова, Винницький і селяне: І. Борик, Гр. Юзькевич і Гр. Клямков. Економічний реферат держав «прибывший изъ Львова» др. Л. А. Павенцкий, а слїдуючий «о политическихъ и национальныхъ кривдахъ русско-го населенія въ Галичинѣ» имиль О. А. Мончаловский».

Отсе є логіка романчуківської політики! О. Дзерович заявляє себе народовцем і стає поруч з негаторами своєї нації до спільної праці для єї піддвиження! Дають говорити Мончаловському про кривди руского народа в Галичині, сему найбільшому кривдителяви нашого політичного і літературного розвою, а др. Павенцькому про економічне господарство, коли він сам звисний загально зі своєї господарки в «Заведенію».

Справді з зачудованєм треба запитати ся, чи не встид о. Дзеровичу, коли він чує себе народовцем, засідати поруч зі зрадниками свого народа, в ворожій нам, політичній товаристві і радить про єго розвій та значінє? Але ми знаємо, що між присутніми, ба навіть в нововибранім виділі є більше таких «консолїдаційних політиків», які гадають, що станувши на двох стільцях, будуть твердше держати ся. Сліпі, слїпі! та ще робите ся провідниками слїпих; всі ви попадаєте в кацауску яму!

Напїмненє архиепископа.

Архиепископ Серава др. Йосиф Штадлер з нагоди католицкого з'їзду в Загребі, висказав там бажанє політичної злуки Босни з Хорватєю. Як свого часу славнофільска телеграма еп. Штросмаєра до Москви викликала велике негодованє в найвисших кругах Австрії, так і тепер виступленє архиеп. Штадлера в національно-політичній квестії сербско-хорватского народа стрїтило ся з рішучим згнаненєм, яке виявило ся в письменній уїмненю епископа зі сторони найвисшої канцелярії кабинетової, п. Шісля, який під д. 8. с. м. написав до него ось яке письмо:

«Докладні справозданя, які помістили публичні часописи про перебіг конгресу католиків, який недавно радив в Аграмі, довели між иншим також і тую вість, що Ваше Преосвященство, на банкеті, що творив закінченє конгресу, мали висказати в горячій промові бажанє як найскоршої злуки Босни і Хорватії. Колиж се питанє є чисто політичним, отже зовсім подалеки стоїть від сьвятого покликаня Вашого Преосвященства та єго рішенє може припасти лише означеним сьвітским чинникам, а передовсім пристойть в першій лінії суверенному праву єго Величеству нашому наймилостивїйшому панови, то було-б усправедливлєним припущенє, що висше згадана вістка полягає на блуді і що Ваше Преосвященство не ужили зовсім такого вислову. Але колиб мимо того мало се бути правдою, то мушу з найвисшого порученя висказати Вашому Преосвященству строге уїмненє і рішуче сподіванє Єго Величества нашого наймилостивїйшого пана, в сїм напрямі, що Ваше Преосвященство в будучности так в своїх висказах, як в своїх ділах будете держати ся осторонь від політичних питань».

Угорскі часописи подаючи се письмо, твердять, що оно вийшло з власної ініціативи корони. Добачують в сїм незбитий доказ, що корона, мимо своєї прихильности для розвою Хорватії, рішучо є противна утопістичним ідеям деяких хорватских кругів, які підносять правно державні права Хорватії, та в сїм змислі намагають ся перетворити Австрію. Король, як найвисшій сторож законів, видів себе спонуканим зганити сю демонстрацію архиеп. Штадлера, а сей факт викликав велику радість у всій мадярській прасі.

З політичного поля.

Ми звістили вже наших читателів, що — після «Budapester Tagblatt-y» — президент угорского кабинету мав вплинути на нагле розв'язанє австрійского парламенту. На сю тему каже др. Ебенгох в «Linzer Volksblatt-і»: Констатуємо, що угорске правительство опять вмїшало ся в внутрішні справи Австрії. Констатуємо відтак, що Сель пер на розв'язанє парламенту в тій цілі, щоби німецким лібералам помогти до власти. Сель веде політику на шкоду Австрії. В своїм часі повалив він гр. Туна за те, що сей державний муж боронив енергично інтереси Австрії при заключаню угоди з Угорщиною. Haec meminisse juvabit.

О скільки можна ворожити, то німецка Gemeinbürgerschaft розлетить ся при виборчій акції. Націонали, антисеміти, ліберали і соціяльні демократи будуть собі взаїмно видирати посольські мандати. В тій цілі видасть кожде німецке сторонництво окремі «манїфести» до своїх виборців, в котрих, розуміє ся, німецкій патріотизм, закрашений крайнім шовінізмом, буде ліцитувати ся in plus. Аж по довершених виборах мають німецкі послы відновити свою Gemeinbürgerschaft для солідарної офензивы проти Чехів і Словінців.

«Католицкі Словінці» опровадили на днях в Люблянї громадє віче під проводом пос. Венцайза. В зборах взяли участь люблянський епископ Єрліч, марбурскій др. Нанотік, епископ Тиробец з St. Cloud (в Мінесоті) і градецкий кардинал Міссія. Крім того вислало до 200 громад свої старшини громадскі з 4000 представителями міст і сіл, явили ся майже всі соймові послы з Країни, Гориції, полудневої Стирії, Каринтії і Істриї, видійші словінські патріоти і президент Країни, бар. Гаїн. Предметом розирав були: християнське жите, шкільництво, соціяльне питанє, дневникарство і організація католицкого сторонництва. На зборах ухвалено відповідні до сих предметів резолюції. Пос. Шустершиц подав короткій погляд на упадок духа релігійного в 18. і 19. віці і загрів присутних до оборони католицизму в виду протестантської пропаганди в Австрії. Розирави велись з одушевленєм. Католицкі Німці вислали поздоровні телеграми, між иншими президент посольської палати, др. Фуке. В першій дні віча устроєно величавий похід зі смолосконами в честь цїсаря. Не обійшло ся однакож — на жаль — без демонстрації із сторони словінських лібералів, на чолі котрих стоїть посадник Любляни др. Грібар і дневникар Тавчар. Зібравши уличну голоту, пробовали ті панове устроїти перед епископскою палатою котячу музику. Полїція розізнала демонстрантів. Словінські ліберали узцали се віче за виборчу агітацію, звернену проти себе(?)».

Намісник Галичини має по скінченях маневрах поїхати до Відня, будьто в справі уложеня речинців виборів посольских в Галичині. Доси назначено вибори в Чехії і Сольногороді на сїчне слїдуючого року більше-менше між 3. а 15. сїчня. Здає ся, що подібний речинець буде назначений для всіх коронних країв з виїмкою Галичини, Буковини і Дальмації, де опроваджують ся рїздвяні сьвята після юліянского календаря.

Новинки.

— Календар. В неділю: гр.-кат. Антима; рим.-кат. Людмил. — В понеділок: гр.-кат. Вавили; рим.-кат. Лямберта еп. — Ві в торок: гр.-кат. Захария; рим.-кат. Томп.

— **Руский народний театр** у Львові. В неділю, дня 16. вересня: «Не ходи Грицю» народний образ в 5 діях зі сьнівами і танцями д-ра Вол. Александрова. — Ві второк, 18. с. м. «Зласть тьми» народна драма в 6 віделонах Льва гр. Товстого. — В середу, 19. с. м. «Ямарі» оперета Целлера. — В четвер, 20. с. м. «Чумаки» народна комедія в 4 діях Тобилевича. — Початок точно о 7. год. вечером. — Денна продаж білетів в тов. «Руска Бесіда», Ринок ч. 10. і в «Народній Торговлі». — Праготовляє ся «Скапаний сьвіт» народний образ зі сьнівами і танцями в 4 діях Вол. Оркана. Штука ся, недавно написана, не була ще грана на жадній сцені.

— **Товариство «Академічна Громада»** у Львові перенесла ся з нинішнім днем до нового мешканя в каменниці «Просьвіти», Ринок ч. 10. I. п., де заквартирувала ся в чотирох обширних кімнатах.

— **Гімнастичне товариство «С.ч.»** — як зачуваємо — має засновати ся у Львові, а головою его має бути один з виднійших львівських лікарів.

— **Із покутської столиці.** Товариство «Родина» в Коломиї рішилось на загальне бажане урядити 1. жовтня 1900 р. в сали каси щадничої **вечерок з танцями.** Буде се одинокай руский вечерок сеї осени. Супроти того комітет докладає всяких старань, щоби він випав величаво. Сподівати годить ся, що й молодіж наша не заведе надій комітету і явить ся, як один муж! Злітайтесь же рускі соколи із усіх усюдів, таж се не секрет, що наша Коломия місто — має дівчата дуже хороші. А панночкам, здаєть ся не потреба й казати про «покутських легінів!» Забава буде славна, тож до побаченя! Запрошеня вже розсилають ся, а хто-б його не дістав, звольте ласкаво подати свою адресу до тов. «Родина» в Коломиї. — Стрій вечерковий або народний. Вступ від особи 4 кор., родинний білет на 3 особи 10 кор. *Олег Сатур.*

— **З Тернопілля** доносять нам: До тутешної учительської семінарії мужескої враз з пригатовлюючим курсом вписало ся на сей рік 287 учеників: гр. к. 148., рим.-к. 108., жидів 31. До рускої школи вправ при тійже семінарії принято до I. кл. 30, до II. кл. 18, до III. кл. 26, а до IV. кл. 18; разом 92 учеників.

— **Для нашого жіноцтва.** Дневник державних законів оголосив розпоряджене міністерства просьвіти, котре призволяє жєнщинам здавати ригорези в ціли одержаня медичного докторату, на основі студій, відбутих на однім з краєвих університетів. Що-до образования, яке управляє до випуску на університет, вимагає ся від жєнщин тих самих условий, що від мушчин.

Друге розпоряджене доускає жєнщини до фармацевтичного заводу. Студії потрібні ті самі, що для мушчин. Ведене жєнщинами самостійних аптек залежить від особного призову міністерства внутрішних справ.

— **Посольські кандидатури.** Виборчий рух проявив ся вже у всіх коронних краях тим, що дневники подають на поодинокі виборчі округи кандидатів. Нотуємо імена тих кандидатів, не беручи за вірність даних ніякої відповідальности. В Чехії погребано вже кандидатури Руса (недо-спілого міністра залізниць), д-ра Розера (льотерійного ветерана), проф. Пфершого (звісного з пожикової аваштури в парламенті), проф. Фурніого, Релінга і др. На Шлеску буде замість капопіка Свежого кандидувати др. Міхейда. На Буковині пастав розділ між партією уміркованих Румунів д-ра Дунула а іредентистами румунськими, котрими проводить звісний др. Поповічі, автор пашквілю: «De Slavisation Bukowin» — О. Цуркан (первертєнь румунський) не думає вже кандидувати задля старости. Кандидатура прихильного Русинам б. посла д-ра Стефановича заневнена. На місце сов. Вєнницького має кандидувати др. Смаль-Стоцкий побіч Василька. В Ярославщині на місце селянина Цени виступає як кандидат посадник Ярославля др. Яль (демократ). З V. куриї в Ярославщині кандидує (на місце о. Пастора) муляр Желяжкович, соціалний демократ. В Станіславові з V. куриї (на місце Богдановича) кандидує соціалний демократ Гудец. З міст Коломия Святин-Бучач (на місце д-ра Трахтенберга) кандидує віце-директор держ. залізниць, др. Сейнфельд і адвокат Ціпсер з Відня. З міської куриї Станіславів-Тисьмениця — інженер Ствертия (демократ). З міст Ярослав-Ряшів — б. посол проф. Рихлік. З міської куриї Самбір-Стрий-Дрогобич (замість проф. Рожковского) адвокат зі Львова др. Райтер. З міста Тарнова — б. пос. Рутовский, шеф польської демокрації. З сільської куриї Коросно-Яело-Горлиці — людовець Мих. Меншович (?). В V. куриї коломиїській кандидує др. Трильовский. В V. куриї Тернопільській має кандидувати сотрудник «Дѣла» В. Будзиповский (?). В сільській куриї станіславівській хоче кандидувати др. Евг. Левицкий. Дотеперішні послі людовці др. Вітковский, Стапінский, Бойко і Кремпа кандидують в свої давнійших виборчих округах. В сільській куриї Львів Городок-Яворів мають проти Меруновича кандидувати редактор «Монитор»-а Брайтер і др. Кость Левицкий.

— **Зі судової салі** у Львові. Нині покінчила ся судова розправа про, яку ми вчера доносили. Кєсеньку Столяр засуджено 11-ма голосами присяглих судій на кару смерти через повішенє, а Катєрину Костирску увільнено. Столяр внесла зажалєне неважности.

— **Дефравдація.** В «Банку для торговлі і промислу» в Маріямполь викрито крадіж. Касир банку, Юліян Кєслєр поручив возьному Штернбергови, щоби заадресований грошевий лист, в яким містило ся 1500 коров, вислав до станиславівської філії австро-угорського банку. Коли лист прийшов до Станіславова, найдено в середині замість грошей куснички паперу. Сейчас повідомлено про се банк в Маріямполь, а переведене слідство виказало, що Штернберг гроші украв. Его увязнено і відставлено до карного суду в Станіславові.

— **Займаючє засіданє «100 батьків міста Львова»** відбуло ся оноді вечером. Народи вели ся довго, а на галєрії слухало їх значне число цікавих. Вкінци прийшло до тайних парад. Галєрїю опорожнено, побуджено сїлячих і випрошено на свѣжій воздух, але не всіх, бо якісь два горожанє в кутику лишили ся. Их присутність замітив один з радних по добрій хвилі, коли они пробудили ся і з чистою совістю слухали «тайних» парад.

— **Ціна камінного угля.** Про причини, длячого камінний уголь подорожів, дізнаємо ся з бесіди міністра торговлі, бар Калє, з редактором «Oester. Volks-Ztg.» Міністер заявив, що правительство не може зарадити піднесєню ціни угля, бо до сєго довели сєгорічні війни в полудневій Африці і в Китаї. Висилка війск, амуніції, провіанту і т. п. пожєрли величєзні запаси опального матеріалу. До сєго треба ще подати посередництво при закупі угля, то і готовий зрієт ціни. Зарадити сєму лиху можна в сєй спосіб, щоби в поодиноких місцевостях потворили ся сїлки і спроваджували камінний уголь просто з законів. Далєше, щоби стрємити до відкритя нових заковів угляних, в чім правительство готовє допомагати через знижку податків. Вкінци заявив бар. Калє, що не думає, аби ціна угля ще висше піднесла ся.

— **Почтові картки з протєстом проти війни** Англичан з Боєрами появили ся в торговельнім сьвітї. В горі на такій картці видїє напись: «Sphinx Albion», а під написєню сидить задумана англійска королева. Коло неї з одної сторони находять ся три домовини з помершими: моральностию, людєкостію і свободою. Над домовинами якась чорна статє держить в руках вагу; на одній тарілці написано: Шамберлен, а з другої тєчє свѣжа кров. По другій стороні задуманої королевої нарисованій Трансвалє, злитий кровію.

— **Дефравдації в Сєрбїї.** До «N. Wiener Tagblatt-у» доносять з Білгорода про величєзні дефравдації, яких допустив ся бувший кабинет. Б. міщ. Георгович, а за ним і его товариші посягнули на годину перед своєю димєсією до диспозиційного фонду і забрали звідтам по кількадесят тисячів франків. Георгович загарбав для себе 60.000 фр.

— **Новий почтовий договір зі Швайцарією.** Дня 12. серпня с. р. заключено в Бєрєнці між австрійским і швайцарским почтовим зарядом новий почтовий договір, котрий з днем 1. вересня с. р. увійшов в жите.

Найважнійші зміни спонукані сим договором сьє слїдуєчі:

Вагу листа для виміру листової оплати в обороті між Австрією а Швайцарією підвищено з 15 гр. на 20 гр. Почтові пакєти до 5 клєр. підпадають оплатам установлєним загальним договором для пакєтів почтових; що-до иорта від ваги (1. клєр. для звичайних пакєтів) не зайшла через се ніяка зміна, противнож асекураційну (вартісну) належитість від вартісних посилок знижено на 10 сотиків від кождих 300 франків поданої вартости. Пакєти до 5 клєр. ваги, так за особним післанцем як і за послїплатою має ся оплатити при наданю. Зміна адреси є дозволенє для всіх пакєтів без огляду на їх вартість. Змєвшенє і знесєне послїплати дозволенє для всіх посилок за послїплатою під условіями, від котрих зависить зміна адреси.

Відтєски печати, якою опєчатано вартісні пакєти, не кончє потрібні на супровідних адресах тихже пакєтів. Що-до пакєтів без поданої вартости, котрі через відповіднє замкненє, або зі згляду на неподільність свого змієсту достаточнє забезпечєно, не вимагає ся опєчатаня ані заосмотрєня олівяними пльомбами. — Часониси предпачувані за посередництвом почтового заведеня можна перєсылати з Австрїї до Швайцарїї і на оборот за оплатою сталої належитости, яка в Австрїї вносить (1) одну корону. — Поодинокі зміни позичий що-до належитости і що-до условій перєсыланя узгляденєно в єпростованях тарифи почтової так для листів як і для пакєтів, котрі то зміни оголошено також в почтово-телеграфічнім дневнику розпоряджєнь.

— **Американьска рекляма у Львові.** Якийсь проворний Скульский, котрий має у Львові рєставрацію, розкинув по мієті такі оголошеня:

До Скульского! Так до свого, Там то кухня, дїйсна слава, Страв добірних маєш много, А 10 кр. кожда страва.

Котлет, шницель, дивні дива, Зрази сїкані і биті, Ковбаса наша правдива, А голубці знамениті!

Пиво оно, — много дуже Водок! — річ то ідеальна, Попробуєм, веди друже, До Скульского — Театральна.

— **Для технїків.** Матуристи, що мають намір вписатись на політехніку, одержать всякі інформації в товаристві «Основа», ул. Льва Сапїги ч. 19. (vis-à-vis політехніки).

Посмертна оповістка.

Григорий Ганкевич, заступник державного прокуратора в Чернівцях, помер у Парижі в ночи з 11. на 12. с. м. проживши 37 літ. В. в. п.!

Телеграми.

Прага, 15. вересня. «Nas Narod» твердить рішучо, що скарбова дирекція в Празі, а також і суди в Чєхах одержали наказ введеня німецького язика, як обовязкового у внутрішній службі. Було би сєго не було, колиб Чєхи не довели обструкцію до послїдних границь.

Рим, 15. вересня. Правительство дозволило братови убійника короля, Брєшіого, змінити своє прїзвище на Горі (після матери).

Білгород, 15. вересня. Дотеперішний посол в Римі Коста Хрїєтич іменованій сєрбским послом у Відні; б. міністер скарбу др. Вуїч іменованій послом в Парижі, а бувший посол в Букарєштї М. Джорджевич іменованій радником стану.

Льондон, 15. вересня. Новойорські банкири потверджують вість, що ведуть ся переговори в справі емїсії позички 25 мїліонів доларів для німецької держави на 5 процент.

Льондон, 15. вересня. Times доносить з Пєкіну під д. 4. с. м., що на послїднім зібраню провідників союзних війск подали собі взаїмнє до відомости, що Росія наміряє полишати 15.000 людий через зиму в Китаю, Німєчпина стілько само, Япанія 20.000; англійський командант не міг в тїм зглядї дати жадних пояснєнь.

Шангаї, 15. вересня. Як доносять з Чїятінг і Суйфу, на захід від провінції Сунван Китайці рабують і палять там всі посїлости чужинців.

Вєшингтон, 15. вересня. Лігунгчанг телеграфував до тутешного китайского посла, що вїїздить до Пєкіну. Генерал Йонгаю прилучив ся до него і до князя Чінга, як посередник в ширових переговорах.

Шангаї, 15. вересня. З Пєкіна доносять, що князь Чінг розпочав переговори з державами в справі мира на ось яких основах: Признанє неутральности Тїєнтісїну; трактованє манджурских провінцій і острова Ляотунг як «вилучєних просторів»; дозвіл для держав удержувати гарнізони в трактатових пристанях; покаранє смертю провідників Боксерів.

Льондон, 15. вересня. Льорд Робертс доносить під д. 13. с. м.: Генерал Гарті заяв на ново Потхєфстрон, заскочивши Боєрів несподївано. Генерал Бота з причини недуги зложив команду в руки Вілена.

Льондон, 15. вересня. Daily Express доносить, що президент Трансвалю Павло Крієгер взяв 6-місячний урльоп, щоби удати ся до Європи в ціли вїєднаня независимости для своєї вітчизни. Президент Штайн задля хороби не міг єму товаришити.

Надісланє.

Лічниця д-ра А. Тарнавского
в Косові за Коломиєю

отворєна до кінця жовтня.

Средства: ліченє водою і пнїші фізикально-дієтичні на спосіб д-ра Лямана.

Малий фейлетон.

ПОЧИНОК.

(Віємки з довшого оповідання)

Богдана Лепкого.

(Далі).

Поснідавши, положили Починка спати на великій цератовій капані. Хлописко випрошував ся, як міг, але не помогло. Єго звалили на силу, повиклидали дїтїй до кухні, поприслонювали вікна та ще пожелали доброго сну. Але Починкови і желати не треба. Він був так змучений, що як лиш почув під собою м'який ґрунт, заснув і захропив правдивим галицьким храпанем, котре передовсім дуже інтригувало малих жидівят. Они пильно слухали під дверми того цікавого концерту, що єго безпечно чути було з четвертого поверха до сутерни, де мешкав сторож дому.

Було вже добре з полудня, як єго розбудили. В першій хвили не міг зрозуміти, де є. Особливо канана на пружинах дивувала єго не мало. А вжеж, як виглянув через вікно і побачив ціле море дахів, веж, коминів, зпід котрих щось гуділо, шуміло, бурилось, кипіло, то аж дрозці перейшли єму по тілі. І знов тота туга, що найшла була

на него в залізницї, вернула, але тепер не була она така страшна, бо всеж таки він був у хатї свого чоловіка, котрий єго розумів і опікував ся ним сердечно. Справді, опіка сердечна не покидала Починка ні на хвили. Єго накормили, положили спати, знов накормили і казали іти до бурґу.

— Ми перше підем до канцелярії і напишемо поданє, та аж так пустять вас на послуханє — казав панок.

— Та вжеж, що так, — говорив Починок з новним довірем, здаючись на него. — А що таке поданє коштує?

— Єт дурниця. Кілька гульденів. Може десятка.

Починкови зробило ся трохи маркотно, коли почув, що треба дати десятку, але сейчас поміркував собі, що воно варто. За тоє відбере кошта. Оживлений тою надїєю, вийшов з опікувом на місто. Як дитина мало що не держав ся єго за поли. Рух великого міста зовсім ошоломив єго і зробив немичним та безрадним. І таким він справді був. Бо якуж силу міг мати ту хлоп галицький з кільканадцятьма золотими в кишені? Якуж раду міг собі дати, не знаючи і не розуміючи людий? Безрадний був як птах звід иньшого неба, безсильний як

листок, що єго вітер відорвав від рїдаої гильки і занїс далеко сьвітами і кинув людям під ноги. Чув тоє Починок і держав ся свого опікуна як одинокої дошки спасеня. З жидівської частини міста вони вийшли на велику вулицю, панську. І довга ж вона була, страх довга! Кінця навіть не видно, а широка така, що повозів кілька поруч себе їде і минає ся свобідно і одив другого не зачіпить і не потрутить. А леж бо і повози там були, повози! Аж вилискують ся до сонця, а конї як кати, гонять тай гонять. По обох боках вулицї дерева саджені рядами. Що правда не такі розкішні, як у него в лісі, але за те прості як сьвічки і чепурні, як тоті пани, що в їх тіни походжають.

А вже про камяницї і палати не згадуї. Починок кромі двора в Рехтинї та жидівських дімків в Помор'янах нічого більше не видів. Пашні камяницї з богатими склепами і велїчаві палати були для него чимсь непонятним.

Не міг зрозуміти, як такі хати будують і як в них мешкають.

— Гей, зимно там десь в серединї, як зимно! Такі великі віква. А дрова десь їде що не міра. А за дрова ту трудно. Нігде ліса не видно ані крихти. Лиш тоті садки серед міста та дерева по вулицях.

Але що то? На тільки домів то на раз запалити не було-б.

— І в тїй хвили прийшла єму на гадку єго хата посеред ліса. Як там добре, як там привітно. Те-ульенько і тихенько як у раю. Відїтнеш яку суху гильоку, порубаєш, затапиш тай вже тепло, аби яка лють на дворі. А ще як загатою обложиш, то вже так тепло як в кожусї.

На згадку загати він став, підвів голову і глянув високо аж на дах якоїсь височенної камяницї. Мало не впав. Голова закрутила ся. Мусїв пристанути і відпочати.

— Ви чого так дивите ся? — питає єго панок.

— От так, міркую собі — відповів Починок.

— Що міркуєте?

— Нічо, от так собі.

— А прецінь що?

— Та нічо. Дивлю ся та не може менї в голові помістити ся, як вони ту загату ставляють.

Панок засьміяв ся сердечно.

— Бодаї би вас! Та де ту хто видів загату. Ту і так тепло.

(Д. б.)

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень „ДНѢСТЕРЪ”

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Виресв. Митроп. і Преосв. Єп. Ординариятм всіх трех єпархїй, обезпечає будинки, урядженє домашнє, сьєст, господарскї знаряди, збіжжє в зерні і соломї, єїно в єтогах і будинках прстив шкїд огкевих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вносить:

Фонд резервовий	245.814	кор. 52 сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премїй	148.480	” — ”	
” спеціальна	1.684	” 80 ”	
Фонд основний	72.000	” — ”	
” емеритальний	18.166	” 60 ”	

Таргфи «Днѣстра» дуже уміркованї, услїва обезпечєнь користні, а шкоди ліквідують ся безпрєвслєчно. До кїрця 1899 року вносили виплаченї шкєди 1.669.565 кор. 28 сот. Полїси «Днѣстра» приймає Банк краєвий і Каси ошадности у Львові, Колсмиї, Самборї, Долині, Снятинї, Городенцї, Терєбовлї і Залїщиках при позичках гїпотечних.

На житє можна обезпечити ся через «Днѣстеръ» в Товариствї взаїмних обезпечєнь в Краковї, котре дає найкористнїйші услїва, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає полїси і квїти в рускїм язїці. Зголошеня о удїленє агенцій в окрєстностях, де нема близько агентів «Днѣстра», приймає ся. «Днѣстеръ» виплатив агентам по кєнець 1899 р. провїзїї 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дїм «Просьвітї».)

Інформації і посередництво до заключєня ОБЕЗПЕЧЄНЬ ЖИТЕВИХ в найкористнїйших комбїнаціях.

Пожилки и пенсионеры Тов. взаимн. обезп. и взаимн. «Днѣстеръ» на сумму вложенн. в капитал 0,1 и 1% годовых на капитал.

Товариство взаїмного кредиту „ДНѢСТЕРЪ”

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10

(дїм «Просьвітї».)

удїляє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адмінїстраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першїм місци, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт. Сьвященники, не посїдаючи реальностей, мусять крім поруки двох ручителїв предложити єще полїсу житєву; обезпечити ся можна через «Днѣстеръ» в Товариствї взаїмних обезпечєнь в Краковї шєля всїких можливих комбїнацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до оирєцентования від членів і третїх осіб по 4%.

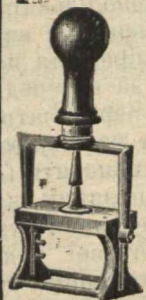
Удїл членський вносить 50 кор., вписове 2 кор. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Днѣстрѣ».

Інформації удїляє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечєнь «Днѣстеръ».

Артистичне заведеє ритовниче малярства шильдїв. відливаня, таблиць, вирїб печаток кавчукових і великий вибр кавчукових друнаренєв

Генрик Шапіра

Львів, ул. Коперника ч. 3 (побіч антики Вл. Мїколяша). Виконує дуже красно всїлякі роботи, а іменно: печатки кавчуковї і металевї для громад і урядів парохїяльних. Шильди мальованї на шклї, деревї, блясї та полотві. Всїлякі лякерования, позолочуваня хрестїв. Таблицї і шильди лянї з рїжних металїв, таблицї нагробнї і назви улїць, числа на домї.

Гравури на металю та дорогих камїнях, печатки, штанци, відзнаки, букви, монограми, герби і ґузїки до упряжи та лїбернї. Марки печатковї, бляшки шпунт. для броварїв. Нумератори і стемплї на датум. Обцяги до пльємб, шабльони. Краска до печаток та хемїчна краска до білизни!

Цїнники даром і франко!

Всїлякі
КУПОНИ
вильосованї
цїнні паперї
виплачує без потручени
провїзїї або копїтв
Контора вимїни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гїпотечного.